No. 1525

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 28 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Augustus.

Het strekt ons tot groot genoegen eenen nieuwen arbeid over den prins van Oranje aan te kondigen te hebben, door den heer J. I. van der Horst openbaar gemaakt onder den titel van: *Het huwelijk van Willem van Oranje met Anna van Saksen, historisch-kritisch onderzocht*. Eene, in haar zelve en in hare gevolgen, belangrijke gebeurtenis uit 's prinsen leven wordt daarin op voldingende wijze uitgemaakt, zoodat in 't vervolg daarop niet meer terug behoeft gekomen te worden.

Wenschelijk ware het, dat op gelijke wijze de voornaamste evenementen uit het leven van den Zwijger werden toegelicht. Zoo zou men langs den veiligsten weg komen tot de zekere kennis en tot de juiste waardering van het karakter van den man, welken de blinde vooringenomenheid zijner medestanders tegen het wettig gezag vergood heeft, en omtrent welken het onpartijdiger nageslacht met den dag strenger is geworden, en strenger heeft moeten worden, naarmate men hem al beter en beter heeft leeren kennen uit de onloochenbare en lang verborgen gebleven getuigenissen van zijnen tijd en zijne tijdgenooten. Wij hopen dat de heer van der Horst aan die taak, welker vervulling, blijkens de door hem geleverde proeve, zoo goed aan hem is toevertrouwd, een gedeelte zijner uitmuntende gaven zal blijven wijden. Hij zal daarmede grootelijks nuttig kunnen zijn voor de geschiedenis des Vaderlands, welker waarde zoo diep door hem gevoeld wordt. Vooral wanneer, bij zijne latere nasporingen op het gebied der historie, met nog meerdere zorg, dan in de bovengenoemde brochure geschiedde, het opmerkenswaardige woord van Maistre door hem bewaard wordt: »*Lorsqu'on remue certaines cendres, il en sort des flammées; il faut les toucher doucement pour éviter le meurtrissement*." Vooroordeelen gelijken op ontstoken gezwellen; men moet ze met eene zachte hand aanraken om ze niet te kwetsen.

Wat het door hem behandelde onderwerp betreft, te regt beweert de heer van der Horst daaromtrent het volgende: »Men zegge niet, dat het huwelijk des Zwijgers met ANNA van Saksen en de handelingen betreffende die zaak van ondergeschikt belang zijn, en ter kennisse en beoordeeling van de geschiedenis dier dagen weinig of niets aanbrengen." Wij beamen toch ten volle, dat het »van 't hoogste belang, ja! bepaald noodzakelijk is den persoon des prinsen en zijn karakter tot in de minste bijzonderheden wel te kennen, zijn daden, ook die meer van ondergeschikten, zelfs van huisselijken aard zijn, maar tot de naauwkeurige kennis zijns karakters kunnen bijdragen, toe te lichten." Daaruit immers mag men met volle regt, meer dan uit pompeus gesproken woorden en plegtige betuigingen, »waarvan men, volgens Arend, met behoedzaamheid, wat den Zwijger aangaat, gebruik moet maken," (IL. 83) tot de geheime raderen van 's prinsen daden besluiten. Blijkt het nu daaruit vooral, dat »de Zwijger een braaf, een waarachtig vroom, een, in den waren zin des woords, groot man was, dan ontleent de geschiedenis dier jaren voor een groot gedeelte aan hem haar heilig en groot karakter," maar was het leven des eersten aanvoerders niet zoo eervol en heilig, dan zullen die gezegende dagen der zestiende eeuw ook veel van hun betooverend schoon en goddelijke heiligheid verliezen."

Het huwelijk van Willem van Oranje met Anna van Saksen is, daarenboven, een hoogst belangrijk feit, omdat het, naar onze meening, een onmiskenbaren, welligt wel een beslissenden invloed gehad heeft op latere gebeurtenissen. Wij gaan onder stilzwijgen voorbij dat het hem was een eerste stap op den weg der verzaking van zijne godsdienst; dat het hem eene valsche houding gaf tegenover zijn beschermheer en meester, zoowel als tegenover de gansche Katholiciteit; dat die valsche houding op den duur niet houdbaar was, en hem eenmaal menschelijkerwijze, bij zijne eerzucht en bij zijn gemis van godsdienstige overtuiging, noodzakelijk tot openlijk verzet tegen den Graaf van Holland brengen moest. Dit alles stippen wij slechts aan als in 't voorbijgaan. Doch van onbetwistbaren invloed op latere gebeurtenissen was zijn huwelijk met Anna van Saksen vooral dáárom, wijl het hem in nauwer verstandhouding bragt met onderscheidene protestantsche vorsten van Duitschland, wier impulsie en wier ondersteuning, later geschonken, zoo tot de losbarsting der troebelen in deze gewesten heeft bijgedragen. Van deze, aan het huwelijk des Zwijgers met Anna van Saksen verschuldigde, inniger verstandhouding met Duitsche vorsten zijn talrijke bewijzen aan te voeren; wij bepalen ons voor heden tot dat, hetwelk ons door de *Archives* van den heer Groen aan de hand wordt gedaan. Granvelle had, naar den eisch der gecoaliseerde edelen met Oranje aan hun hoofd, het land verlaten; van allen invloed op 's lands zaken was hij daarom evenwel nog niet verstoken. De landgraaf van Hessen, de grootvader van Anna van Saksen, bekommert zich daarover. Oranje stelt hem gerust: »*Es ist nicht ahn*, wij hebben met een sluwen en listigen vogel te doen, die dag noch nacht rust, om ons een gevoeligen slag te geven. Wij hopen intusschen het *werk* tot een goed einde te zullen voeren (T I, 2 Edit. p. 259)." Vol beteekenis zijn deze woorden. Zij zijn van Junij 1564, dus drie jaren na 's prinsen huwelijk, toen hij met zijne echtgenoot reeds in onmin verkeerde. Desniettemin acht hij zich verpligt aan den landgraaf van Hessen rekenschap te geven van hetgeen hier, ten aanzien van Granvelle, omgaat, en hem te verzekeren dat men blijft hopen »*das* WERCK *zu guthem ende führenn*." Blijkt daaruit niet duidelijk, dat van Duitschland uit een grooten invloed op den prins van Oranje geoefend werd, en is het niet duidelijk, dat die ondergeschiktheid van Oranje aan Duitsche protestantsche vorsten dagteekent van zijn huwelijk met Anna van Saksen? Dit huwelijk is dus geene zaak van ondergeschikt belang in het leven des prinsen.

Een ander punt wenschen wij heden te bespreken, naar aanleiding der brochure van den heer van der Horst. Daar zijn er — wij laten de redenen welke zij daarvoor hebben in het midden — die voorgeven, dat Willem van Oranje, op het tijdstip van zijn huwelijk, een nog, betrekkelijk genomen, weinig beteekenend personadje was. Haast geven dezulken u te verstaan dat hij toen nog naauwelijks de kinderschoenen was ontwassen. Zien wij wat daarvan is.

De prins van Oranje was in 1560 weduwenaar sedert 1558, en werd door zijne verwanten en vrienden onophoudelijk aangezocht een nieuw huwelijk aan te gaan, zoowel omdat hij nog geene dertig jaren telde, als om den luister zijns huizes te verhoogen. Een aanzoek dienvolgens gedaan om de hand van prinses Renie van Lotharingen, was afgewezen, mede op aanraden van Granvelle, die, door den Koning geraadpleegd, van meening was, »dat de vriendschap, die hij den Prinse droegh, hem drijven zoude, om het aan te raaden, indien de trouw, die hij zijnen meester schuldigh was, niet bedenkelijk vond een personaadje, ondersteunt van overgroote achtbaarheid, en gunst der Landtzaaten, door 't behuwen van zoo naa een bloedverwantschap Zijner Majesteit in top te trekken (Hooft, Dl. I, blz. 34)." Men kan uit deze woorden van Hooft opmaken, welke veel beteekenende personaadje toen reeds, ten jare 1560, de prins van Oranje was. Dat blijkt overigens ook daaruit, dat hem toen ter tijde, reeds toevertrouwd waren, schoon hij nog geene dertig jaren telde, het lidmaatschap van den raad van State, het stadhouderschap van Holland, Zeeland en Utrecht, West-Friesland, Voorne en den Briel, en dat hij toen reeds verheven was tot Ridder van het Gulden Vlies, Kamerheer en Luitenant-Generaal over de genoemde Landen. »Elk van wat rang of staat in zijn gebied, moest den prins van Oranje in zijne waardigheid erkennen, gehoorzamen en hem de verschuldigde eer, als aan den Koning zelven, bewijzen, en hem hulp verleenen (Gachard, *Guillaume le Taciturne*, T. I, p. 487 *sq.*)." Twee jaren later (1561) werd hij tot opperhoutvester van Holland en tot landvoogd van Bourgondië verheven. Het opperbevel over de Spaansche troepen werd hem insgelijks, naar verhaald wordt, opgedragen, doch door hem geweigerd, volgens Strada (L. II, p. 62), schoon het van elders blijkt, wat zeer merkwaardig is, dat hij het bevel er over, eenigen tijd althans, gevoerd heeft (*Archives*, I, 46, 61). »*Quant au repartissement des Espagnolz*, QUI SONT SOUS VOSTRE CHARGE," schrijft de Landvoogdes aan prins Willem. Wij stippen dit aan, om te constateren, tot welk aanzien Willem van Oranje, schoon nog jeugdig van jaren, zich had weten te verheffen, en ter waardering van wat zoo dikwijls, nog zelfs in onze dagen, beweerd wordt, dat de Willem van Oranje van dien tijd uitmuntte door ligtzinnigheid.

Een gewigtig punt van onderzoek is het, wat Willem bewogen hebbe naar de hand van Anna van Saksen te staan. Met de beknopte behandeling van dat punt nemen wij voor heden afscheid van den arbeid des heeren van der Horst.

De prins was zeer gevoelig aan de weigering van de hand der prinses Renie en, hevig deswege op Granvelle verstoord. En nu liet hij zijn oog vallen op de zestienjarige Anna van Saksen, eenige dochter van den keurvorst Maurits, wel bekend door de verraderlijke rol door hem tegenover Karel V gespeeld (*Histoire générale des Traités de paix, par m. le comte de Garden, T. I, sect. I.*). Haar grootvader was Frederik van Hessen. Zij was aan 't hof haars ooms, den keurvorst August van Saksen, te Dresden, in de Luthersche leer opgevoed.

Weinig beminnelijks blijkt er aan deze Anna van Saksen gewcest te zijn. Zij was noch schoon, noch zachtmoedig, had eene onbevallige houding, ging kwalijk en bezat een wispelturig karakter; »*sie war von einer seltsamen gemuthsart und harlem sinne*." Oranje zag zich dan ook later genoodzaakt, haar en om haar lastig karakter en om hare eerlooze uitspattingen, naar Duitschland terug te zenden. Wij laten het in het midden in hoeverre bij Anna de zucht tot het maken van uitspattingen bevorderd is geworden door haar gemaal, die er zich bijzonder aan het gelegen zijn liet haar »den AMADIS *von Gallien und dergleichen Kurzweilige Bücher, die de amore tractirten*, te laten lezen, en haar »*statt Strickens und Nähens, eine Galliarde wollen tanzen lernen lassen, und dergleichen courtoisie mehr* (Groen, t. c. p. 115)." Wat hier van zij, zooveel is zeker, dat Willem haar vele jaren na haar huwelijk, wegens overspel, repudieerde, nadat hij zelf vooraf zich met eene negentienjarige non, Charlotte van Bourbon, in het huwelijk had begeven, zonder zich in het minste daarvan door zijn nog bestaand huwelijk met Anna van Saksen te laten terughouden (Strada, Libr. II). Dat had plaats ten jare 1574, alzoo in het bloeijendst tijdperk van Willems bekeering tot Godzaligheid. Doch keeren wij tot Anna van Saksen terug.

Wat maakte haar begeerlijk voor Oranje? De heer Groen antwoordt: »*sa fortune et sa parenté* (*Archives* I p. 49)." Zij was rijk en schonk aan Oranje een magtigen steun in de Huizen van Saksen en Hessen. »*En s'alliant aux Maisons de Saxe et de Hesse*, il se menageoit *de puissants appuis*." Aan haar vermogen had Oranje dringende behoefte. Zijne schulden waren zoo aanzienlijk, dat hij ze niet wist te voldoen, en hoopte, ze nimmer te betalen te hebben. Zij bedroegen »EEN MILLIOEN (Gachard, *Corresp. de Philippe II*, II, p. 238 sq.). »Niets betalende, (werd van hem en andere edelen gezegd), en niets willende betalen, en, om hunne schulden niet te voldoen te hebben, strevende naar de omverwerping van het gezag van den Vorst en van de Justitie (*Papiers d'état du Cardinal Granvelle* T. VI, p. 548 sq.)." Het groot vermogen van Anna van Saksen kwam hem dus zeer te stade. Evenzoo de ondersteuning, welke een vermaagschapping met magtige en invloedrijke Duitsche protestantsche Vorsten hem tegenover den Graaf schenken kon. Het mag toch als uitgemaakt worden beschouwd, dat toen reeds alles daar heen strekte om de oefening van het vorstelijk gezag in de Nederlanden te bemoeijelijken, ten einde langs dien weg te komen tot »de omverwerping van het gezag van den Vorst en de Justitie." Het is hier de plaats niet om deze stelling in 't breede te staven; de bewijzen er voor ontbreken echter geenzins. Zoo hebben wij dan van den heer Groen vernomen, wat den prins van Oranje bewoog te dingen naar de hand van Anna van Saksen. Het waren »*sa fortune et sa parenté!*"

In ons N°. 1044 spraken wij eenigzins in [illegible] over een ander punt, dat, ter [illegible] toen pas gehouden Tweede Nederl[illegible]

... bijzonderlijk onze aandacht had getrokken. Bij die gelegenheid stelden wij ons voor later, bij de uitgave van de *Handelingen van het Congres*, daarop terug te komen, voornamelijk om na te gaan, »of datgene, waarmede het Congres zich meer bepaaldelijk heeft bezig gehouden, de kiem in zich bevat van eenen oogst van litteraire en linguistische vruchten, rijk genoeg, om de moeite en opofferingen te loonen aan het houden van zoodanige Congressen verbonden."

Sedert, hoewel eerst lang daarna, zijn de *Handelingen van het Congres* openbaar geworden. Andere bezigheden hebben ons belet er gewag van te maken, schoon wij er oogenblikkelijk met levendige belangstelling kennis van hadden genomen. Dikwijls zelfs namen wij het boek weer ter hand, ter verlevendiging van het genot dat ons de schitterende inprovisatien van de heeren M. des Amorie van der Hoeven, Alberdingk Thijm en da Costa, de redevoering van den heer de Baecker en de rapporten der heeren Bormans en de Jager bezorgd hadden.

En desniettemin kunnen wij heden nog al niet met de vereischte zorg stilstaan bij die uitmuntende bijdragen, waardoor het Congres opgeluisterd is geworden en bij al 't overige, wat het belangrijks heeft opgeleverd. Plaatsgebrek verbiedt het ons. Daar echter het derde Congres zeer binnen kort, den 30 Augustus namelijk, te Brussel zal geopend worden, en wij aan onzen pligt zouden tekort doen, indien wij eene enkele aanmerking terug hielden, die ons toeschijnt door het een of ander Belgisch Congres-lid wel in consideratie te mogen genomen worden, zoo bepalen wij ons voor heden, met verdaging onzer beschouwingen over de *Handelingen van het Congres* tot later, tot de aanwijzing van de eene en andere kapitale onnaauwkeurigheid, welker voortplanting, naar onze meening, noch in 't belang der historische waarheid, noch in dat des praktischen levens zijn zou.

Die aanmerkingen gelden eene zekere *tendenz* in de overigens voortreffelijke redevoeringen der Vlaamsche litteratoren, de heeren van Duyse en Snellaert, in welke *tendenz* de Brusselsche »Republicaen", de heer Kats, hen ontmoet. Wij houden het er voor dat die *tendenz* haar oorsprong heeft in een, tot op zekere hoogte, alleszins prijzenswaardig gevoel van toenadering en welwillendheid ten aanzien van »de broeders van het Noorden," dat evenwel nimmer zoo ver mag gaan, dat daaraan de waarheid der historie of de juiste waardering van contemporaine gebeurtenissen ten offer gebragt worden, als door hen, en het sterkst door Dr. Snellaert, geschied is. Welke die *tendenz* is, zullen onze lezers het best kunnen opmaken uit de eigene woorden des laatsten letterkundigen, welke wij hier laten volgen:

„Daer staet de ontzachlyke worsteling tegen Spanje ons voor den geest! Ziet daer die tien gewesten, een weinig beduidende grond op de wereldkaert, verlaten en bestookt van eigene broeders, zich de leden aen stuk wringen, om aen de yzeren hand van den wereldwinger te ontspappen. Het zuiden ligt verpletterd; maer zyne zonen bezwyken niet allen onder den voet des vreemdelings. Eerlang misschien wreken zy de wonde aen het Nederlandsch lichaem toegebragt, terwyl zy intusschen door moed en beleid onder de dappersten, onder de geleerdsten uitblinken, en door de Godheid schynen gezonden als een ryker bloed naer de algemeene levensbron. Daer staet de Zwyger! Arm en brein voelt hy zich verkloekt door al wat Braband en Vlaenderen het edelst bezitten."

. . . .

„Na twee eeuwen vervreemding, verslaping van Zuid-Nederland, brak de dageraed aen van 's Vlamings vernieuwde levenskracht. Ziel en leven waren met Oranje Belgie ontweken, Oranje bragt ons ziel en leven terug. By het herindringen van den Spanjaerd in de zuidelyke gewesten, en het daer uitdryven van al wie tot de vryzinnigen van destyds behoorden, had men de inwoners de vaderlandsliefde op den achtergrond leeren stellen; en de edele gevoelens, die somtyds in den boezem der natie opwelden, waren tydig door beschouwingen van anderen aert of onder het wrekend stael gesmoord. Belgie had geleerd als een enkel brok lands by koop of erfenis van meester te veranderen, of, gelyk eene schoone maegd in de oudheid, de prys te worden van den sterkste. Het was aen het Nederlandsch bestuer gegeven zoo veel hoon van ons voorhoofd af te vagen. Lang gescheiden hadden Zuid en Noord gedurende het vierde eener eeuw aen hetzelfde leed gekwynd. Gelykelyk medegesleept in den omwentelingstroom uit een naburig land neêrgestort, werden wy gelykelyk uitgezogen, verdrukt, als wingewesten opgeofferd aen een stelsel van centralisatie, stelsel dat overal schemering en dorheid achterlaet, ten gerieve van een enkel verblindend en verteerend middelpunt. Het Nederlandsch bestuer nam voor zending aen, Belgie in al de voordeelen van een eigenzelvig volk te doen deelen, en er den nederlandschen zin, waer tot nog toe Holland alleen het weldadige van gevoeld had, en die by ons als een smeulend vuer slechts voortkroop, te herlevendigen. Het gebrekkig lager onderwijs onder het oostenrijksch bestuer, was tydens het fransch beheer gantsch onder den voet geraekt; de latynsche scholen waren vervangen geworden door departementale lyceën, waer het onderwys dermate ingerigt was, om al wat het vaderland herinnerde aen den geest der jeugd te verbergen achter de schitterende wolk van fransche grootschheid. Voor de hoogere studien bezat Belgie zelfs geen vereenigingspunt meer. Na de vereeniging der zeventien provincien werden de drie graden van onderwys ingerigt, en waer het om verlichting te verspreiden aen Vlamingen ontbrak, voorzag het Noorden in de behoefte. Wat is Belgie niet in het lager onderwijs aen Holland verschuldigd! Schier alles. Zuid-Nederlanders werden te Haerlem in het zoo uitmuntend nederlandsch schoolstelsel ingewyd; te Lier werd eene normale school opgerigt, van waer de nederlandsche volkszin als een weldadige vloed de vlaemsche velden heinde en verre vruchtbaer maekte. Is het niet vooral in het lager onderwys, de grondsteen aller volksopvoeding, dat gy nog die krachtige zaden ontmoet, door verlichte zorgen op Zuidnederlandschen bodem verspreid, en welke in deze onze dagen zooveel toebragten tot behoud van den volkszin?"

Uit deze woorden kan men afleiden, welk streven de taal van enkele Vlaamsche litteratoren schijnt te beheerschen. Eene uitvoerige bestrijding behoeft dat streven niet. Het zij ons slechts vergund hen te vragen, of zij zich in de schatting van »de broeders van het Noorden" meenen te verhoogen

door, in die mate, uit een gevoel van welwillendheid, te kort te doen aan de historische waarheid ten aanzien van het tijdvak van den opstand der Nederlanden tegen het wettig gezag van graaf Philips III;

door, in plaats van zich op hunne toen ter tijde bewezen trouw te verhoovaardigen, die trouw integendeel gering te schatten en het air aan te nemen van zich dezer bijna te schamen;

door thans, ten jare 1851, de lofttrompet te steken voor eenen staat van zaken, die ten jare 1830 hun verderfelijk genoeg toescheen, om een opstand tegen Koning Willem I te motiveren;

door, eindelijk, eene organisatie van het onderwijs toe te juichen, welke in onze dagen door het meerendeel der »broeders van het Noorden" als noodlottig en onheilbrengend is afgekeurd geworden.

Est modus in rebus, roepen wij den Belgische broeders toe, ook op het punt van welwillendheid. Wordt die maat overschreden, dan vervalt men in onware en onwaardige vleitaal!

Allezins juist is de navolgende ons toegezonden teregtwijzing:

»*Aan de Redaktie van de Tijd*, *N. H. C.*

„26 Aug. 1851.

»Wel-Edele Heeren,

»Door u en door andere organen der katholieke pers in Nederland is in den laatsten tijd herhaaldelijk aangetoond, wat diep ingewortelde vooroordeelen vermogen ten nadeele van de historische waarheid, en hoe sommige geschiedschrijvers van ons vaderland aan die vooroordeelen voorstellings- en aanduidingsgewoonten te wijten hebben, die de klaarheid der feiten benevelen en de regte geschiedkennis ondermijnen. Dat die vooroordeelen wel diep bij de Nederlanders zijn ingeworteld, ik zou haast zeggen de geheele lucht doortrokken hebben, die zij inademen tot levensonderhoud — dat alzoo van de verkeerde gewoonten, bovengenoemd, bijna niemand zich weet vrij te houden — dit, mijne heeren, wordt mij bewezen niet alleen in uwe vertoogen, maar ook zelfs (hoe vreemd het klinke) door uw eigen voorbeeld. Gij, die blijken gegeven hebt van zulk een juist en helder inzigt onzer geschiedenis, gij, die met zulke treffende baarblijkelijkheid, in de kleinste trekjes, bewijst dat gij de regte methode in toepassing weet te brengen om uit de gezamenlijke feiten tot de oorzaken daarvan op te klimmen en ons de gelegenheid geeft daarmede ons nut te doen — gij vervalt in het hoofdartikel uwer Courant van 26 Augustus in eene historische ketterij, die de blindste bewonderaar van den *Zwijger* niet zou afwijzen. Uw ketterij — het spreekt van zelf — zit echter alleen in eene form, in eene uitdrukking, en is, het blijkt uit uw stuk, in strijdigheid met uwe historische overtuigingen. Gij gebruikt namelijk meer dan eens de uitdrukking — »het eerste tijdvak onzer onafhankelijkheid" — en gij bedoelt daarmede blijkbaar de eerste jaren na de »vervallen"-verklaring van den wettigen Graaf. Maar was Holland dan, voor dat het den Souverein had weggejaagd, *niet* onafhankelijk? Waarom moet Willem I de grondlegger heeten der onafhanklijkheid van de Noordelijke Nederlanden? Ik heb mij altijd verbeeld — en ik geloof, dat het ook uwe meening is — dat wij onafhanklijk geweest zijn reeds van het oogenblik af, dat de Graven uit het Hollandsche huis zich aan de Duitsche leenroerigheid onttrokken hadden. Daarmeê begon onze onafhanklijkheid; en zoo min als wij tijdens het Roomsch-Koningschap van Graaf Willem II tot de afhanklijkheid van Duitschland teruggkeerden, — zoo min als wij, in den gewonen zin, afhankelijk van Engeland werden toen Prins Willem III zijn schoonvader van den Britschen troon had gedrongen: even min waren wij onder Graaf Philips III afhanklijk van Spanje. Ik weet wel, dat men, om sympathie voor de rebellie tegen den wettigen Souverein bij landgenoot en vreemdeling op te wekken, 't heeft voorgesteld, of wij ons van Spanje losscheurden: maar Gij weet beter dan ik, dat de Nederlanders, die nooit met Spanje vereenigd waren, zich niet hadden los te scheuren van een staat, waarmeê zij in geen andere betrekking stonden dan dat toevallig de Spaansche Konings- en Nederlandsche Gravenkroon door één hoofd gedragen werden. Onder Napoleon hebben wij, ja! aan Frankrijk behoord, en daarvan afgescheiden, herwonnen wij onze onafhanklijkheid, die ons gedurende een eeuw of acht door niemand ontnomen werd, en het strijden voor welke een dichterlijke, of politieke hersenschim was, waarbij de raddraaijers van de XVIe en XVIIe Eeuw hunne rekening vonden.

»Zoo veel vermag heerschend vooroordeel en slechte gewoonte.

»Aanvaardt enz. »*Een lezer*."

Men schrijft uit Dublin aan de *Times*, dat eene commissie van katholijke leden zich naar de verschillende provincien van Ierland zou begeven, om daar manifestatien uit te lokken in denzelfden geest, als die, welke den 19 in de hoofdstad hebben plaats gehad. Deze commissie, door den katholijken Primaat zelven benoemd, zoude aan haar hoofd hebben drie leden van het Parlement, de heeren Reynolds, Keogh (een protestantsch advokaat) en Sadleir.

Het Comité der Associatie ter verdediging der Katholijken geeft eene eerste opgave van het bedrag der gelden, die voor de onkosten van de organisatie der vereeniging gestort zijn. Die eerste lijst bedraagt 232 £ 13 sh. 6 d.

De *Times* en meer andere bladen raden gedurig de regering aan zich niet door de demonstratien der Iersche Katholijken te laten afschrikken, en om des noods met dezelfde kracht daartegen te werk te gaan, als het kabinet van Sir Robert Peel aan den dag legde jegens O'Connell in 1845 ten tijde der vermaarde *meeting* van Contarf. »De wet moet de overhand behouden!" zoo is de algemeene kreet dier bladen.

Men gelooft evenwel niet dat de regering voor alsnog zal toegeven aan den wensch der hevige ultra-protestantsche bladen om de katholijke Bisschoppen wegens het bezigen hunner territoriaal-titels te vervolgen. Het schijnt dat de regering van alle demonstratien nog werkeloos aanschouwer zal blijven, op grond dat de verboden titels nog niet gebezigd zijn in officieele stukken; zoodat ze nog geen officieel karakter hebben.

Het berigt van den openbaren afval des hertogs van Norfolk van het katholijk geloof van zijn aloud en beroemd geslacht, wordt heden weder tegen gesproken. Slechts de *Sun* en de *Morning Advertiser* hadden het tot dusverre vermeld. Thans wordt het door de *Sunday Times* geheel gelogenstraft.

De *Catholic Standard* berigt de volgende nieuwe bekeerings-berigten van Engelsche godsdienst leeraars tot de katholijke Kerk:

De rev. H. Danvers Clarke, Anglikaansch Predikant van het Exeter-Collegie te Oxford, landdeken en rector van Iping in Sussex, met vrouw en kinderen te Brugge in België aangenomen.

De rev. J. C. Earle, vroeger te Bristol geplaatst, schrijver van onderscheidene dogmatische werkjes.

Kort geleden werd in de zitting der *Academia real de la Historia* te Madrid door een der leden voorgesteld Z. Em. Dr. Wiseman, Kardinaal-Aartsbisschop van Westminster, te benoemen tot honorair lid. Volgens de statuten dier Academie moet zoodanig voorstel door twee andere leden ondersteund, en vervolgens in drie latere zittingen daarover gestemd worden. Doch zoodra het bovengemeld voorstel gedaan was, verklaarden al de aanwezigen, met inbegrip van den President, het voorstel te ondersteunen, en zonder die bepaling der statuten, ware Dr. Wiseman, Aartsbisschop van Westminster, terstond tot eerelid benoemd geweest.

Heden morgen is te 's Gravenhage uitgegeven het navolgende bulletin:

»H. M. is gedurende de nacht zeer onrustig geweest. De jonggeboren Prins is redelijk welvarend.

(*Get.*) J. G. Vorstman, Dr. Vinkhuizen."

Z. M. de Koning heeft aan de gemeente van Haaksbergen, welke op 16 Augustus door eenen noodlottigen brand zooveel geleden heeft, eene gift van *f* 150 geschonken.

Zijne Majesteit heeft bepaald dat een aantal van veertien opzieners of werkbazen, op Rijks kosten, naar Londen zullen worden gezonden, ten einde onder geleide van twee deskundigen de tentoonstelling te bezoeken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, met de uitvoering van dit besluit belast, heeft tot geleiders aangewezen den hoogleeraar Dr. P. L. Rijke en den secretaris der Geldersche Maatschappij van Landbouw, Dr. W. C. H. Staring.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Laren en Vorwolde Mr. J. E. H. baron van Nagell; tot burgemeester van Groesbeek C. A. L. baron van Hugenpoth; tot buitengewoon hoogleeraar in de geneeskunde te Groningen Dr. I. van Deen, practiserend geneesheer te Zwolle; tot ontvangers der directe bel. en acc. te Wamel c. a. R. Feith, te Makkinga J. M. ter Laag, te Haaren J. H. Heijmans, en te Hilvaren-

beek c. a. A. P. van Beusekom; tot notarissen te Wylre, arr. Maastricht, N. J. Bex, te Gulpen N. M. A. Wijnans; tot procureur bij de arr. regtbank te Eindhoven C. P. F. Versteeg. Voorts heeft Z. M. den notaris L. J. E. Keuller vergund zijne standplaats van Horn over te brengen naar de stad Venlo.

Bij de Rekenkamer is thans ingetrokken en volkomen onbruikbaar gemaakt een bedrag van *f* 29,372,860 aan muntbilletten van 1845, en een bedrag van *f* 15,223,740 aan muntbilletten van 1849.

In de op gisteren avond in *het Wapen van Amsterdam* alhier gehouden talrijke algemeene vergadering van Spaansche fondsenhouders, gepresideerd door den heer Mr. Bosch van Drakenstein, is het volgende als eerste besluit aangenomen:

»De Spaansche fondsenhouders in Nederland, hoezeer regt latende wedervaren aan de volharding, waarmede het Spaansche gouvernement de regeling der schuld heeft doorgezet, kunnen echter hunne teleurstelling niet ontveinzen, dat de verschenen coupons slechts voor de helft van derzelver bedrag in nieuw fonds zullen worden verwisseld en vooral ook dat de uitgestelde schuld van 1831 niet in de geconsolideerde schuld is opgenomen; wenschende evenwel blijk te geven van hun verlangen, om zelfs met groote opoffering dit zoo lang hangend vraagstuk tot een besluit te brengen, en in het vaste vertrouwen op eene stipte nakoming der nieuwe verbindtenissen, vereenigen zij zich met de bepalingen der wet van 1 Augustus ll., daarbij echter de hoop te kennen gevende, dat alsnog ten opzigte der coupons en uitgestelde schuld later meer gunstige voorwaarden mogen worden toegekend.”

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Dingsdag 26 Augustus.

In deze zitting is ontvangen eene koninklijke boodschap, waarbij kennis gegeven wordt van de bevalling van H. M. de Koningin.

De voorzitter stelt voor 1°. een adres van antwoord op die kon. boodschap vast te stellen; en 2°. dat de leden zich, na afloop der vergadering, in hunne afdeelingen zullen begeven tot het benoemen van eene commissie tot vaststelling van dat adres. Daartoe wordt besloten.

Daarna zijn de beraadslagingen gehouden over het ontwerp van wet tot heffing van provinciale belastingen in Friesland. Nadat de heeren van Andringa de Kempenaer, d'Ablaing van Giessenburg en de Minister van Binnenlandsche Zaken daarover het woord hebben gevoerd, is het ontwerp met *algemeene stemmen aangenomen.*

Het wets-ontwerp regelende de onteigening ten algemeenen nutte, is met 19 tegen 17 stemmen *aangenomen.*

Zitting van Woensdag [illegible]

Heden heeft de Kamer de vier wets-ontwerpen nopens het pensioneren van de officieren met *algemeene stemmen aangenomen.*

Bij deze gelegenheid heeft de minister van oorlog, op eene daarop gedane vraag verklaard, dat de pogingen der Regering tot het vinden van een nieuw hoofd van het departement van marine, tot hiertoe nog niet zijn geslaagd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Augustus. Er is volstrekt geen staatkundig nieuws. De dagbladen vullen nog steeds hunne kolommen met beschouwingen over de waarschijnlijkheid en min of meerdere mate van uitvoerbaarheid van het door de *Patrie* geopperd plan.

— Men spreekt van de aftreding van gen. Randon, minister van oorlog.

— Het *Bulletin de Paris* behelst een artikel, waarin vrij duidelijk wordt te kennen gegeven, dat de openbare ambtenaren, die niet met kracht medewerken tot de herkiezing van den tegenwoordigen President der Republiek, de betrekkingen, die zij bekleeden, in de waagschaal stellen.

— Te Lyon is een agent van Crémieux gearresteerd, die er zijn werk van maakte de troepen der bezetting tot opstand te verleiden.

— De gen. Castellane heeft te Lyon zeer doeltreffende maatregelen beraamd om alle mogelijke wanordelijkheden bij de uitspraak van het monster-proces terstond te keer te gaan; men wil zelfs dat de roode partij uit dien hoofde van haar plan tot eene opschudding zou hebben afgezien.

— Te Parijs heeft hier en daar huiszoeking plaats gehad. De prefect Carlier is, zegt men, op het spoor van een geheim genootschap, dat zeer gevaarlijk is voor de openbare orde.

— Door onderscheidene departementale raden is besloten tot het oprigten van een volks weekblad, *Zondagsblad* genaamd, waarin alle valsche tijdingen der roode bladen zullen wederlegd worden en dat uitmuntende artikelen zal bevatten in den geest der godsdienst, gematigdheid en openbare orde.

— Morgen zullen in onderscheidene kerken lijkdiensten ter gelegenheid van den gedenkdag van het overlijden van Lodewijk Philips worden gehouden.

— Er zijn geruchten in omloop van het zenden eener militaire handels- en wetenschappelijke expeditie naar Japan.

— Berigten uit Athene spreken van de uitbarsting van eene ministerieele krisis. Elk oogenblik werd de Grieksche gezant uit Constantinopel terug verwacht, die zegt men, belast is met de zamenstelling van een nieuw kabinet.

MADRID, 22 Aug. De verkiezingen zijn te Sevilie, Barcelona en eenige andere distrikten niet ten gunste van het ministerie, maar ten voordeele der oppositie uitgevallen. Sommigen willen dit als eene protestatie beschouwen tegen de staatkunde, die de regering thans volgt. Zeker is het, dat alle partijen op dezen oogenblik het oog gevestigd houden op Frankrijk, gereed, om in haar eigen belang de gebeurtenissen aan te wenden, die in dat land mogten voorvallen.

— Berigten uit Lissabon tot den 19 melden dat het ontwerp van den heer Saint Romao, om geestelijke en andere eigendommen te verkoopen en daarvoor spoorwegen aan te leggen, door de daartoe benoemde commissie van de hand gewezen is, welke beloofd had om naar andere middelen voor de oplossing der kwestie om te zien.

Er werden nog pogingen aangewend om de verkiezingen voor eene nieuwe Kamer van Afgevaardigden tegen te werken, doch desniettegenstaande ging het verkiezingswerk bedaard voort. De troepen bleven rustig, in weerwil van onophoudelijke pogingen om ze tot oproer aan te sporen.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Aug. De toevloed der bezoekers van de Tentoonstelling is tegenwoordig grooter dan immer te voren. De kaaijen zijn bij de aankomst der stoombooten, letterlijk opgepropt van vreemdelingen.

— Berigten uit Havana melden dat in het distrikt Villa Clara een gevecht had plaats gehad, waarin de opstandelingen de overwinning hebben behaald door het overloopen van vele Spanjaarden. Het Spaansche eskader is afgezonden om de expeditie van Lopez te onderscheppen, welke van New-York met ammunitie en manschappen was onder zeil gegaan.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 Aug. Men verzekert dat onze regering tot bemiddelaar zal strekken in de tolverschillen tusschen Zwitserland en de Duitsche tolvereeniging.

— De *N. Pr. Ztg.* verklaart zich gemagtigd formeel het berigt te logenstraffen, dat door het gouvernement eene nieuwe kieswet aan de provinciale landdagen zou worden voorgesteld.

— Volgens een militair blad zouden de groote mogendheden van het Vaste Land, ingeval van een Europesch oorlog, de volgende krijgsmagt in het veld kunnen brengen, als: Frankrijk 459,000; Rusland 412,000; Oostenrijk 308,000, indien het Italie kon ontblooten, anders 208,000; Pruissen 308,000 man, die echter voor de helft uit landweer zouden bestaan.

— De Regering van het hertogdom Saxen Coburg heeft aan de Kamers een mededeeling gedaan, betreffende de overeenkomst met Prins Albert tijdens zijn huwelijk met de Koningin van Engeland gesloten. Bijaldien gelijk zulks waarschijnlijk is, de opvolging van den hertogelijken troon overgaat op de afstammelingen van Prins Albert, dan zal de orde der troonopvolging steeds beginnen met den tweeden zoon van den in Engeland regerenden vorst. Het gouvernement vraagt de goedkeuring der Kamer voor die overeenkomst.

BERLIJN, 25 Augustus. De *Pr. Ztg.* neemt zonder aanmerking uit een Frankforter blad het berigt over, dat de Bond bepaaldelijk heeft besloten, dat al de daartoe behoorende Staten verpligt zijn ⅙ van het contingent op de been te brengen binnen 6 dagen na de eerste waarschuwing, opdat de Bondsbesluiten met de meeste snelheid zouden ten uitvoer gebragt kunnen worden.

— De Pruissische regering heeft hare bedreiging verwezenlijkt om de gemeenten die geweigerd hebben deel te nemen aan de verkiezingen, verstoken te laten van het genot der instelling der door de Landdagen te organiseren provinciale hulpkassen.

— Het traktaat betreffende de Sond-tol loopt weldra ten einde. Pruissen heeft pogingen gedaan om het te doen wijzigen, maar is niet daarin geslaagd. Denemarken beroept zich ter handhaving van den tol op de lasten, die de jongste oorlog hem heeft opgelegd. Het wordt daarin ondersteund door Engeland, dat bij eene vermindering van den tol eene vermeerdering der Duitsche concurrentie vreest, en door Rusland, hetwelk Denemarken in alles ondersteunt.

— De Bond zal zich weldra bezig houden met de misdrijven van hoog verraad, tegen hem zelven begaan. Ten dat einde zal een Bondsbesluit van 18 April 1836 weder van kracht verklaard worden. — Aan het ministerie wordt een wetboek van koophandel voor Pruissen gereed gemaakt, hetwelk aan de Kamers zal worden onderworpen. Men hoopt dat het later tot grondslag van een handelswetboek voor geheel Duitschland zal kunnen strekken.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome dat Monsignore Marzolini Arges, terugkomende van een bezoek afgelegd bij den Oostenrijkschen gezant, door boosdoenders zoodanig met stokslagen is mishandeld, dat men voor zijn leven beducht is.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 Aug. De Kamer van Vertegenwoordigers heeft gisteren het ontwerp van den spoorweg van de Dender en Waes met 41 tegen 19 stemmen aangenomen.

— De beruchte vrijbuiter Garibaldi is Brussel gepasseerd, komende van Londen, en zich naar Duitschland begevende.

— Het Brusselsch blad *le Tintamarre* bevat een brief van den heer R. A. van Andringa de Kempenaer, waarin hij meldt, dat hij aanzegging heeft bekomen om binnen 48 uren België te verlaten en den weg naar Parijs in te slaan.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Augustus.

BEVALLEN (24 Aug.): H. J. Nicolas, geb. van Eldik, D. (25 Aug.) A. M. C. Steenhoff, geb. Kaakebeen, Z.

OVERLEDEN (25 Aug.): H. A. Bastet, 2 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 26 Aug. Heden zijn alhier verkocht ca. 330 pakk. Noord-Amerik. Katoen, tot geheimen prijs.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Augustus.

Tarwe zonder handel.

Rogge ruim, prijshoudend, verkocht 118 ℔ Gedroogde *f* 152, in cons.; en 115 ℔ Gedroogde *f* 140 ent. bij groote partij; 116 ℔ dito *f* 142.

Garst in een doen 116 ℔ Deensche *f* 149.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Polder 49; Zeeuwsch 49½, Friesch 48½ ℒ. Op 9 vaten Olie dadelijk 54; in April ek. 51½; Sept. 54½; Oct. 55; Nov. 55½ ℒ. *Raapolie* op 6/w. *f* 32¼; Vliegen *f* 31¼, ½; 1°. [illegible] ek. *f* 33¾; Sept. *f* 31½, Oct. *f* 32¼, Nov. *f* 32½; Dec. *f* 32¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 34; Vliegend *f* 33. *Hennepolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35½.

ROTTERDAM, 26 Aug. Tarwe. 164/2 ℔ puike jarige Hoogl. Kleefs. *f* 278. — Rogge 152,2 ℔ Nieuwe [illegible]

SCHIEDAM, 25 Aug. Rogge [illegible] *f* 166 kont. — Gerst. 128/2 ℔ Koesche *f* 139 6/w.; 130/2 ℔ dito *f* 144 kont.; 145 6/w. — Moutwijn *f* 19,50; Jenever *f* 14; Amst. Proef *f* 15,25, per Ned° vat zonder fust zonder de belasting.

LONDEN, 25 Aug. *Ruwe Suiker.* *Vreemde* gedrukt met ruimen voorraad. Ook *Geraffineerd* is in voorraad vermeerderd, men koopt behoedzaam voor cons. de prijzen dalend, Bruine Lompen 45 à 46 s. Gestampte voor export stil, men vindt koopers tot vorige prijzen.

Koffij. Onveranderd in Kolon. soorten, maar met beperkten handel.

Katoen ferm met goede vraag voor cons., de voorraad is beperkt.

Granen. De gezolderde voorraad is thans aanzienlijker dan sedert eenigen tijd. De beste soorten bijna op dezelfde prijzen gebleven, mindere 1 sh. lager.

LIVERPOOL, 25 Aug. (*per telegraaf*). *Katoen* met veel vraag, er is weinig ter markt, de prijzen stijgende.

BORDEAUX, 23 Aug. *Voorloop.* Armagnac 33,50; Marmande 37,25; Pays 32. Tafia 85 à 80 fr.

NEW-YORK (*per Niagara*), 14 Aug. *Potasch* ferm en met goede vraag tot vorige prijzen. Gedaan zijn 150 v. Potasch à 5.06¼ doll. en Paerlasch à 5.50 doll.

Katoen. De prijzen zijn sedert ons laatste berigt ca. ¼ c. gestegen, gedurende de week ¼ à ½ c.

Specerijen. Over het algemeen stil, de verk. bepalen zich tot 2000 ℔. Cassia, eenige k. Penang Muskaatnoten à 1 doll., voor andere N° 1 vraagt men 95 c.

Rijst. Er zijn gedaan ca. 300 tiersjes van 3 à 3,50 doll. compt. deels voor export.

Oliën, Traan gezocht en zeer ferm. De verkoopen bedragen alhier 3 300 v. à 44½ en 300 id. à 45 comptant voor export.

Wisselkoers. Amsterdam 40¾ à 41¼.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Aug. Belg. leen. 2½ pc. 51½; 5 pc. 99½; 1840, 5 pc. 101; Spanje Ard. 5 pc. [illegible]; Binnenl. 3 pc. —; Coupons —; Rom. Leening 75¼.

PARIJS, 25 Aug. Fransche 3 pc. 57,[illegible]; id. 4 pc. [illegible],50; 5 pc. 95,40; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 2170,—; Belg. 1840, 5 pc. 103, 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 37¼; Binnenl. 3 pc. 35¼; Holl. 2½ pc. 60¼; Piemont 1849 92,50; 1851 9[illegible],—; Haiti —,—; Portugal —; Rom. Leening 76½.

MADRID, 21 Aug. Spanje 3 pc. 36¼; Ardoins 5 pc. 17¼; Uitg. Schuld 6½; Coupons 8¼.

LONDEN, 25 Aug. Cons. kont. —, a —, op tijd 96⅞ a 97; Braz. 91½ a 92½; 1829/39 90 a 92; 1843 [illegible]; Denem. 77 a 79; N. L. 5 pc. 105 a 106; Ecuador 3½ a [illegible]; 15 a 15½; Uitgest. 3½ a 4; Mexico 28½ a [illegible]; 90½ a 91½; Uitgest. 43 a 43½; Portugal [illegible]

~~32½~~ 32½ a 33; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 114½ a 115½; (N.) 4½ pc. 102 a 102¼; Spanje 5 pc. 20 a 20⅛; 3 pc. 37⅛ a 38; Coupons — a —; Passive 5⅝ a 5⅞; Holl 2½ pc. 59¾ a 60; 4 pc. 93 a 93½; Venez. 30 a 31; Uitgest. 11 a 11½.

WEENEN, 25 Aug. Met. 4½ pc. 84½; 5 pc. 96½; Bank-Actien 1244.

BERLIJN, 23 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 89¼; Loten —; Rusl Stiegl. 4 pc. 95; Pools. 4 pc. —; Loten fl. 200 —; Id. fl. 300 144½; id. fl. 300 84¾.

HAMBURG, 25 Aug. Rusl. Eng. Leen. 107; Stiegl. 4 pc. 90; Spanje, Ard. 5 pc. 14¾; Binnenl. 3 pc. 33½.

FRANKFORT, 25 Aug. Met. 5 pc. 80¼; 4 pc. 63; 2½ pc. 40¾; Bank-Actien 1243; Darmst. Loten fl. 50 82; id. fl. 25 28⅛; Badensche Loten fl. 50 60¼; id fl. 35, 35⅝; Nassausche 26½; Holl. 2½ pc. 58⅝; Werk. Sch. 4 pc. 90¼; Sijndic. 3½ pc. 89¾.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		26 AUG. 4½ u. gebl.	27 AUG. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		58 11/16	58 9/16	58 11/16	58⅝
Dito Dito	3	69½	69¼	69⅜	
Dito Dito	4	90 11/16	90½	90 9/16	90½
Dito Obligatien O. I.	4	89½			
Amortis. Syndic.	3½	90	90		
Handel-Maatschappij	4½		109¼		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien			99⅞		
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½		48 9/16		
Dito bij Rotsch. en Volkav		48¾	48 11/16		
FRANKRIJK, Obligatien	3	53½	53 3/16	53¼	53 3/16
SPANJE bij Ardoin £ 85	5	15½	15⅜	15 7/16	
Dito Dito » 510		15½	15 7/16	15½	15 7/16
Dito Onbep. Stukken		15 7/16	15⅜	15 7/16	
Dito	3				
Dito Binnenl. 2400 P.		35 9/16	35 7/16	35½	35½
Coup. Ardoins		8 5/16	8¼		
Passive		5¾	5 11/16		
Fransche Uitgest.		5 13/16	5¾		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		34½			
Dito Dito		33⅞	33¼	33 13/16	
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5	106⅞	106⅞	107	
Dito Dito 1828 en 1829		106⅜	106⅜		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95	95⅛		
Dito	4½	100⅛	100		
Dito bij Hope	4	89½	89¼	89½	
Dito bij Stieglitz en C°.			89⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	66⅞	66⅞		
Cert. van dito			67⅛		
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën			2½	2 9/16	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77 13/16	[illegible]	77 9/16	
Dito	2½	39⅞			
Dito Nieuwe	2½	40	39 15/16	40	
Dito Nieuwe	5	82 1/16	81⅝	81 13/16	81⅝
Weenen. Bank bij Goll en C°.					
Dito	4	65¼			
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	91	91¼		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	28 1/16	27¾	27 13/16	27⅞
VENEZUELA 6 pCt. nu	3				
NEW GRENADA 6 pCt. nu	4½		14 11/16	14 13/16	14 11/16
ECUADOR					
GRIEKEN	5				

Denem. 5 pCt. 101⅛; Polen, Cert. 4 pCt. 79½.

Bij tamelijk veel handel waren heden Binnenl. fondsen circa ⅛ pCt. lager. Van vreemde fondsen is voornamelijk de achteruitgang van Metall., Fransche 3 pCts. en Mexic. te vermelden. Spaansche waren insgelijks meer aangeboden; alle met veel handel; in de overige vreemde soorten was weinig affaire en variatie.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56¼	Livorno	2/m.	*f* 89
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 81
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 30
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ 35 1/16
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35¼
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,77½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,85
Genua	2/m.	„ 46⅛	Rotterdam		„ ⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 27 Augustus. Het schip Snelheid, kapt. Meijer, zou den 27 à 28 Julij van Havana herwaarts vertrekken.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Aug. O. G. Bakker, de Stad Goor, Dundee. - K. Z. Schut, Jacobina Barbara, Seaham. - A. Fjoljer, Ceres, Narva. — Gisteren nog: B. H. Smit, Gesina, Bilbao.

HELVOET, 26 Aug. A. Bruce, Rebecca, Glasgow. - C. Davids, Chance, Sunderland. - J. Urwood, Arab, Harwich. - F. Meppelder, Concordia, Archangel. - H. Nieman, Bazar, Riga. - J. Stoorvogel, Adriana, Bergen. — Gisteren nog: J. Baxter, Cleone, Havana. - W. Gains, Regina, Liverpool.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Aug. J. C. Poulsen, Carolina Smith, Constantinopel. - H. R. Dokman, Geziena Wilhelmina, Venetiën. - T. Nelson, Perceverance, Newcastle. - H. Faber, Maria, Frederikstad. - A. Eversen, Oscar, id. - A. L. Gjersoe, Faedrenes Minde, id. Alle terug uit zee en op de reede geankerd.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

DANTZIG, Aaltje Pronk, Schuur: 80 last Tarwe. G. H. Burges en Zoon.

SCHEEPS-VRACHTEN.

BALTIMORE, 9 Aug. Een schip is alhier bevracht naar Amsterdam a 17 s. 6 d. voor Tabak.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Aug. in lading naar:

Keulen E. Hilger, Eendragt.
„ J. Kreijtenberg, Coln N°. 11.
Weesel P. J. J. Balk, Vrouw Rebecca.
„ J. Henke, Goede Gunst.
Manheim C. Meijer, Harmonie.
Frankfort en *Coblentz* F. W. Timmerman, Frankfort N°. 21.
Ludwigh. & Heilbron H. Sack, Jamais Parfait.
Mainz W. Keller, Mainz N°. 1.
Duisburg J. L. Arera, Ondine
Dusseldorp, Neus en *Urdingen* W. v. Maanen, Niederrein N°. 9.

AMSTERDAM, 26 Augustus vertrokken naar:

Frankfort & Coblentz N. Urmetser, Frankfort N°. 7.

KEULEN, 25 Augustus in lading naar:

Amsterdam Kapt Wilson Cölln N°. 3.
Rotterdam „ Scholten „ „ 8.

KEULEN, 25 Aug. aangekomen:

Kapt. Wilson van Amsterdam met 4271 centenaren.
„ Cosen „ „ „ 4715 „
„ van Alen „ Rotterdam „ 4230 „
„ Scholwerth „ „ „ 5763 „

Rijnhoogte ARNHEM 25 Aug. 3 el 40 duim
KEULEN 26 „ 13 vt. 5 „

Waarde Landgenooten!

Gij zult uit de reeds in eenige nieuwsbladen medegedeelde berigten, gezien, per gerucht gehoord, of zelf op de plaats aanschouwd hebben, hoe dit Dorp in den namiddag van den 16 dezer door eenen allerontzettenden ramp is getroffen, daar door een' hevigen en snel toenemenden brand dertig woonhuizen, de kerk der Hervormden en twee schuren tot den grond toe zijn vernield geworden.

In korten tijd waren vijf huizen in de Molenstraat en al de gebouwen der Oosterstraat aangestoken, en vertoonde deze thans niets dan een' enkele puinhoop.

Zes en veertig huisgezinnen werden hierdoor van woning en dak beroofd, en de meesten daarvan zien met angst en kommer den naderenden winter te gemoet, dáár, hoewel onderscheidenen met gevaar van hun leven eenige goederen hebben gered, zij echter nog veel, zeer veel voor hunne oogen hebben zien verbranden, en daaronder alle hunne reeds ingeoogste granen, voeder voor het vee, enz. enz.

Groot is de aangerigte schade, en onherstelbaar het geledene verlies, terwijl zouden krachtdadige hulp van elders, velen die anders een matig bestaan hadden, of onder de welvarende midden-klasse konden gerekend worden, ten bedelstaf zijn gebragt.

Op U, liefdadige Landgenooten! die zoo dikwijls als de nood riep, ter redding of leniging van rampen met hulp zijt tusschen beide gekomen, is evenwel hunne hoop gevestigd.

De ondergeteekenden, welke zich onder goedkeuring van den Heer Commissaris des Konings, die in persoon de grootheid van den ramp heeft aanschouwd, tot eene Commissie hebben gevormd, ter inning van liefdegaven, en voor de behoorlijke uitdeeling derzelve zullen zorg dragen, doen ook dan ook een beroep op uwe liefdadigheid.

Wilt eene gift afzonderen tot leniging van het ongeluk eenigen uwer Landgenooten overkomen, en deze aan den eersten ondergeteekende, als President der Commissie, of aan een hunner doen toekomen, zullende alle giften, hoe gering ook, met dankbaarheid worden ontvangen, en ter zijner tijd daarvan openbare mededeeling worden gedaan.

HAAKSBERGEN, den 21 Augustus 1851.

H. VERBEEK, *Burgemeester.*
H. WIEGINK, *Pastoor.*
W. VAN DEN HAM, *Predikant.*
H. A. BAARSLAG, *Rijks-Ontvanger.*
G. J. EIJSINK, *Logementhouder.*

Ook de Heer J. VAN DEVENTER, H. Az. te Zwolle en de Uitgever van *de Tijd, N. H. C.*, zullen zich volgaarne met het ontvangen van liefdegiften voor bovengemeld einde belasten.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.